

EESTI
HOIURAAMATUKOGU

**EESTI HOIURAAMATUKOGU JA
EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU
TEGEVUSARUANNE
2009. AASTAL**

Märts 2010

SISUKORD

EESTI HOIURAAMATUKOGU 2009. AASTA ARIANNE

EESSÕNA	3
1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE	4
1.1 STRUKTUUR	4
I Administratsioon.....	4
II Hoiuosakond	4
III Vahetusosakond	4
IV Haldusosakond.....	4
V Filiaal Pimedate Raamatukogu	4
1.2 NÕUKOGU	5
1.3 TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST.....	6
1.4 EESTI HOIURAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA	9
1.5 INFOTEHNOLOOGIA ÜLEVAADE.....	10
1.6 HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA	11
2 PEAVARAHOIDJA TEGEVUS	12
3 HOIUOSAKONNA TEGEVUSARUANNE	14
3.1 HOIUKOGU KOMPLEKTEERIMINE, KORRALDUS JA SÄILITAMINE	14
3.2 TÖÖTLEMINE.....	15
3.3 LUGEJATEENINDUS	15
4 VAHETUSOSAKONNA TEGEVUSARUANNE.....	16
4.1 VAHETUSKOGU	16
5 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS (KOOS FILIAALI EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGUGA).....	18
6 TEGEVUSKAVA 2010. AASTAKS	20

EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU 2009.AASTA ARUANNE

EESSÕNA	22
1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE	23
1.1. STRUKTUUR	23
1.2. TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST.....	24
1.3. RAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA ...	25
2 KOGUD	27
3 LUGEJATEENINDUS	28
4 HELIKANDJATEL TEAVIKUTE VALMISTAMINE.....	29
5 PUNKTKIRJAS TEAVIKUTE VALMISTAMINE	29
6 JUURDEPÄÄS ELEKTROONILISELE TEABELE.....	30
7 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS.....	31
8 TEGEVUSKAVA 2010. AASTAKS	31

EESSÕNA

Aruandeaastal 2009 jätkas Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärusega kehtestatud ülesannete täitmist

- moodustada üleriigiline vähekasutatavate trükiste hoiukogu, talletades Eesti teistest raamatukogudest üleantud säilitamist vääriivat teaduslikku, tehnilist ja kultuurialast võõrkeelset kirjandust ning teha see kättesaadavaks raamatukogudele ja lugejatele;
- võtta vahetuskogusse vastu teistelt raamatukogudelt, asutustelt, juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt trükiseid ning vahendada neid raamatukogudele oma kogude täiendamiseks või hävinud väljaannete asendamiseks.

Eesti Hoiuraamatukogu filiaali Eesti Pimedate Raamatukogu põhiülesanne on valmistada, komplekteerida, säilitada ja teha kättesaadavaks heliraamatuid, -ajakirju, -ajalehti, punkt-kirjas ja elektroonilisi teavikuid ning puuteraamatuid nägemispuudega või mõne muu tavakirjas teksti lugemist takistava puudega lugejatele.

31.12.2009.a. seisuga oli hoiukogus 500 428 trükist. Aasta jooksul täienes hoiukogu 11 618 teaviku võrra.

E-kataloogi ESTER sisestati 2009.a. jooksul 23 718 kirjet (8483 biblio- ja 15235 eksemplarikirjet). Aruandeaasta lõpuks olid kõik hoiukogus säilitatavad teavikud kataloogitud.

Vahetuskogus oli seisuga 31.12.2009 887 962 trükist. Kogu täienes 2009. aasta jooksul 247 390 arvestusüksuse võrra. Teistele raamatukogudele jagatavate trükiste arv on aasta aastalt suurenenud ulatudes 2009.a. 78 249 trükiseni. (2008.a. 45 389 trükist) . Kõige enam said vahetuskogust oma kogudele täiendust kooliraamatukogud (31 586 eks.), seejärel rahva- ja erialaraamatukogud (14 814 eks.).

Investeeringuteks eraldati Eesti Hoiuraamatukogule 1 miljon krooni automaatse gaaskustutussüsteemi lõpuleviimiseks. 2009.a. teostati töid 568 800 krooni eest. Gaaskustutussüsteemi lõpetamisega seotud ventilatsiooniklappide paigalduseks kulus 379 556 krooni. Hoonele kahepoolse tuletõkke- ja metallist tööstusliku tõstuke paigaldamise maksumus oli 51 643 krooni.

Eesti Pimedate Raamatukogule eraldati 2009.a. 200 000 krooni, mille eest soetati kaks uut punktikirjaprinterit, neli Daisy-salvestajat ja heliajalehtede valmistamise studiosse mikserpult Yamaha.

Eesti Hoiuraamatukogu töötajad on jätkuvalt aktiivselt osalenud erialaste organisatsioonide töös ja täiendanud end mitmetel koolitustel.

1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE

1.1 STRUKTUUR

02.01.2009. a. kinnitatud struktuur on järgmine:

<i>I</i>	<i>Administratsioon</i>	
1.	Direktor	1
2.	Peavarahoidja	1
3.	Raamatupidaja	0,5
4.	Kantselei juhataja	1
5.	Juhi abi	1
		4,5
<i>II</i>	<i>Hoiuosakond</i>	
6.	Osakonnajuhataja	1
7.	Pearaamatukoguhoidja	1
8.	Süsteemihaldur	1
9.	Vanemraamatukoguhoidja	4
		7
<i>III</i>	<i>Vahetusosakond</i>	
10.	Osakonnajuhataja	1
11.	Pearaamatukoguhoidja	1
12.	Vanemraamatukoguhoidja	1
		3
<i>IV</i>	<i>Haldusosakond</i>	
13.	Osakonnajuhataja	1
14.	Tööline	1
15.	Koristaja	3
		5
<i>V</i>	<i>Filiaal Pimedate Raamatukogu</i>	
16.	Direktor	1
17.	Infotöötaja	3
18.	Helistuudio juhataja	1
19.	Helioperaator	1
20.	Helioperaator-tehnik	1
21.	Punktkirja toimetaja	1
22.	Tekstitöötaja-arvutispetsialist	1
23.	Tekstitöötaja	1
24.	Abitööline	1
		11
	Kokku	30,5

Eesti Hoiuraamatukogu ja Eesti Pimedate Raamatukogu töötajatest on 17 kõrgharidusega, sealhulgas raamatukogundusliku kõrgharidusega 13.

Hoiuosakonna vanemraamatukoguhoidja Külli Gailit lõpetas Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse, infoteaduse ja dokumendihalduse osakonna.

Eesti Hoiuraamatukogu ja Eesti Pimedate Raamatukogu raamatupidamist korraldab alates 01.01.2008. a. Kultuuriministeeriumi raamatupidamistalitus.

1.2 NÕUKOGU

Vastavalt Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärusele nõustab raamatukogu tegevust põhimõttelistes küsimustes nõukogu.

Kultuuriministri 02.07.2007. a. käskkirjaga nr 258 ja 26.08.2008.a. käskkirjaga nr 358 „Eesti Hoiuraamatukogu nõukogu koosseisu kinnitamine” põhjal nõustas raamatukogu tegevust nõukogu järgmises koosseisus:

Rutt Enok	Harju Maakonnaraamatukogu
Anu Iho	Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu
Kristina Pai	Tartu Ülikooli Raamatukogu
Hilja Rikmann	Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu
Meeli Veskus	Eesti Kultuuriministeerium
Janne Andresoo	Eesti Rahvusraamatukogu

Nõukogu koosolekust 3. juunil 2009.a. võttis osa nõukogu koosseisu viis liiget. Istungile olid kutsutud Eesti Rahvusraamatukogu osakonnajuhataja-peavarahoidja Kaire Lass ja Eesti Hoiuraamatukogust Vaiko Sepper, Kalju Tammaru, Maimu Heintalu ja Eve Lipand.

Vaiko Sepper andis põhjaliku ülevaate Eesti Hoiuraamatukogu ja filiaali Eesti Pimedate Raamatukogu tegevusest 2008. a. ja 2009.a. I poolel.

Nõukogu liikmetele tutvustati ERÜ kogude toimkonna juhendit „Abiks Eesti Hoiuraamatukokku säilitamisele suunamisel“.

Nõukogu otsustas:

1. võtta teadmiseks Eesti Hoiuraamatukogu direktori ettekanne raamatukogu tegevusest 2008.a.;
2. kiita heaks ERÜ kogude toimkonna juhend „Abiks Eesti Hoiuraamatukokku säilitamisele suunamisel“;
3. esitada ERÜ kogude toimkonnale arutamiseks Estonicat sisaldavate trükiste säilitamine Eesti Hoiuraamatukogus.

1.3 TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST

Kalju Tammaru on Kultuuriministeeriumi esindajana Haridus- ja teadusministeeriumi juures töötava Teadusraamatukogude nõukogu liige ja ERÜ terminoloogiatoimkonna esimees.

ERÜ juures tegutsevas kogude toimkonna töös osalevad Vaiko Sepper, Maimu Heintalu ja Eve Lipand; Silva Paluvits kuulub märksõnastamise ja liigitamise toimkonda.

Hoiuosakonna töötajad on esindatud ELNET-i töörühmades järgmiselt:

▪ haldurite kogu	-	Sünne Kold
▪ kataloogimise ja nime-normandmete töörühm	-	Maimu Heintalu Ene Sakhai
▪ liigitamise ja märksõnastamise töörühm	-	Silva Paluvits

Vaiko Sepper kuulub ELNET Konsortsiumi juhatusse. Aruandeaastal osales nii juhatuses kui ka ELNET Konsortsiumi üldkoosolekutel.

Osalemine konverentside, seminaridel erialasest koolitusest ja täiendõppe üritustest:

Peavarahoidja Kalju Tammaru osales:

- 28. jaanuaril juhatas Teadus- ja Haridusministeeriumi ja Eesti Terminoloogia Ühingu kokkukutsutud üleriigilist terminoloogianõupidamist.
- 27. veebruaril ERÜ aastakoosolekul ja kõnekoosolekul “E-raamat ja ehe raamat”.
- 24. märtsil Tallinna Ülikooli Akadeemilise raamatukogu ja TTÜ raamatukogu korraldatud konverentsil „Eesti teadlased paguluses“.
- 13.-15. aprillil Eesti Rahva Muuseumi 100. juubelipidustustel, raamatute esitlustel ja pidulikul vastuvõtul.
- 10.-12. mail külaskäigul Soome hoiuraamatukogusse (Varastokirjasto) Kuopios.
- 13.-16. mail Šoti-Eesti-Soome ühiskonverentsil „Uuenduste ellurakendamine – uued teenuse osutamise kontseptsioonid“ Helsingis ja Turus.
- 29. mail Vihtra külakeskuse ja raamatukogu uute ruumide avamisel Pärnumaal.
- 2. juunil seminaril „Pagulaskirjanduse uus tulemine“ Eesti Rahvusraamatukogus.
- 15.-16. juunil Kuressaare Ametikooli kunstiliste erialade lõputööde kaitsmise komisjonis.
- 22.-28. augustil IFLA aastakoosolekul ja maailma info- ja raamatukogukongressil Milanos, Itaalias.
- 6. novembril Tallinna Keskraamatukogus toimunud Aleksander Sibulale pühendatud erialapäeval “Turvaline Internet ja kaitsstud isikuandmed raamatukogudes.

- 11. novembril Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu uue hoone avamisel.
- 12. novembril juhatas oskuskeelepäeva Eesti Rahvusraamatukogus.
- 27. novembril Rahvusraamatukogu seminaril „Autoriõigus ja digitaalse sisu kättesaadavaks tegemine“ (Rahvusvaheline seminar „Digitaalne mälu“ III).

Vahetusosakonna töötajad:

Eve Lipand osales:

- 2. juunil Eesti Rahvusraamatukogus koolituspäeval “Paguluskirjanduse uus tulemine.”

Hoiuosakonna töötajad:

- Külli Gailit lõpetas Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse, infoteaduse ja dokumendihalduse osakonna.
- 26. veebruaril Eesti Rahvusraamatukogus toimunud seminaril “E-raamat ESTER-is” osales Sünne Kold.
- 27. veebruaril toimunud ERÜ üldkoosolekust ja kõnekoosolekust “E-raamat ja ehe raamat” võtsid osa Maimu Heintalu ja Ene Sahkai.
- 27. veebruaril läbis Külli Gailit OÜ Ordose poolt korraldatud koolituskursuse “Kiirlugemine”.
- 4.-6.veebruaril PTB Koolituse poolt korraldatud töötervishoiu ja tööohutuse koolitusel osales raamatukogu töökeskkonna volinikuks valitud Silva Paluvits.
- 4.-5. märtsil Käärikul toimunud teadusraamatukogude talveseminaril osales Sünne Kold.
- 12. märtsil Eesti Rahvusraamatukogus toimunud 7-ndast emakeelepäevast võtsid osa Elvi Kena, Margit Margus ja Ene Sahkai.
- 24. märtsil Tallinna Ülikooli Akadeemilises Raamatukogus toimunud konverentsist “Eesti teadlased paguluses” võttis osa Margit Margus.
- 24. aprillil ERÜ liigitamise ja märksõnastamise toimkonna poolt korraldatud õppekäigul Eesti Lastekirjanduse Teabekeskusesse osales Silva Paluvits.
- 2. juunil korraldatud koolituspäeval “Pagulaskirjanduse uus tulemine” Eesti Rahvusraamatukogus osalesid Maimu Heintalu ja Ene Sahkai.
- 15.-16. juunil Eesti IUG ja ELNET-i töörühmade suveseminarist Pärnumaal võttis osa Sünne Kold.
- 30.juunil Eesti Rahvusraamatukogu koolitusel “Märksõnastamine, liigitamine ja kataloogimine RR-s” osales Margit Margus.

- 21. septembril Edgar Valteri 80-ndale sünnipäevale pühendatud konverentsil Eesti Rahvusraamatukogus osales Elvi Kena.
- 24.septembril läbisid Margit Margus ja Silva Paluvits BCS Koolituse AS-i poolt organiseeritud ID-kaardi, mobiili-ID, digiallkirjastamise ja e-teenuste kasutamise koolituse.
- 22. oktoobril Tallinna Tehnikakõrgkoolis korraldatud II teadus-ja erialaraamatukogu päevast võtsid osa Maimu Heintalu, Margit Margus, Silva Paluvits ja Ene Sahkai.
- 29.-30. oktoobril Kuopios korraldatud 3. rahvusvahelisel hoiuraamatukogude konverentsil osales Külli Gailit. Konverentsi teemaks oli "Ülemaailmne hoiuraamatukogu ning digitaalse koopia püsimise tagamine" (The Universal Repository Library and Guarantees for the Sustainability of the Digital Copy). Ettekanded käsitlesid hoiuraamatukogusid puudutavaid küsimusi Inglismaal, Hong-Kongis, Ameerikas, Soomes, Hispaanias, Šveitsis, jm.

Konverentsi raames külastas Külli Gailit ka Soome hoiuraamatukogu (Varastokirjasto).

- 3.-4. novembril TEN-TEAM OÜ kursusel "Esmaabiandja väljaõppekursus" osales Silva Paluvits.
- 6. novembril Tallinna Keskraamatukogus toimunud Aleksander Sibulale pühendatud erialapäevast "Turvaline Internet ja kaitstud isikuandmed raamatukogudes" võtsid osa Külli Gailit ja Sünne Kold.
- 12. novembril Eesti Rahvusraamatukogus toimunud oskuskeelepäevast võtsid osa Silva Paluvits ja Ene Sahkai.
- 11.-12. detsembril Eesti Rahvusraamatukogus kirjandusfoorumil Paabeli raamatukogu teemal "Kirjandus. Kas ja kuidas me teda näeme" osalesid Elvi Kena, Margit Margus, Silva Paluvits ja Ene Sahkai.
- 15.detsembril toimus Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu uue hoone ühiskülastus.

Haldusosakonna juhataja Peeter Kosemaa osales:

- 13.novembril TEN TEAM OÜ poolt korraldatud töötervishoiu- ja tööohutusalasel täiendõppel.

Direktor Vaiko Sepper osales:

- 4. jaanuaril Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkival teabepäeval Tallinnas Viru keskusel;
- 2. veebruaril Tallinna Konverentsid poolt korraldatud seminaril „Täielik ülevaade uuest Töölepingu seadusest“.
- 27. veebruaril toimunud ERÜ üldkoosolekul ja kõnekoosolekul "E-raamat ja ehe raamat".
- 4.-5. märtsil Käärikul toimunud teadusraamatukogude talveseminaril.

- 11.-12.mail külaskäigul Soome hoiuraamatukogusse (Varastokirjasto) Kuopios.
- 13.-16.-mail Šoti-Eesti-Soome ühiskonverentsil „Uuenduste ellurakendamine – uued teenuse osutamise kontseptsioonid“ (Twin Cities: Innovation into Practice - New Service Concepts) Helsingis ja Turus.

Konverentsi käigus külastati mitmeid raamatukogusid Helsingis, Espoos, Turus, Salos, Põhja-Haagas.

- 29. mail Vihtra külakeskuse ja raamatukogu uute ruumide avamisel Pärnumaal.
- 2. juunil korraldatud koolituspäeval “Pagulaskirjanduse uus tulemine” Eesti Rahvusraamatukogus.
- 17.septembril seminaril "Väljaandmine ja vastuvõtmine - Tartu mõõde" Tartu Ülikooli Raamatukogus.
Ettekanne teemal "Eesti Hoiuraamatukogu - abiks raamatukogudele".
- 7. oktoobril ettelugemispäeva märkival konverentsil Viljandi Linnaraamatukogus.
- 15. oktoobril Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkiva üritustesarja lõpuüritusel Eesti Tervishoiu Muuseumis.
- 22. oktoobril Tallinna Tehnikakõrgkoolis korraldatud II teadus-ja erialaraamatukogu päeval.
Ettekanne teemal „Hoiuraamatukogu - ammendamatu varaait komplekteerijale“.
- 6. novembril Tallinna Keskraamatukogus toimunud Aleksander Sibulale pühendatud erialapäeval “Turvaline Internet ja kaitstud isikuandmed raamatukogudes“.
- 11. novembril Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu uue hoone avamisel.
- Oktoobris-novembris kirjanduskursusel „Trendid maailmakirjanduses“ Tallinna Rahvaülikoolis.
- 15.detsembril Tallinna tehnikaülikooli raamatukogu uue hoone ühiskülastusel.

1.4 EESTI HOIURAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA

Ettekanded:

Vaiko Sepper:

- "Eesti Hoiuraamatukogu - abiks raamatukogudele" seminaril "Väljaandmine ja vastuvõtmine - Tartu mõõde" 17.septembril Tartu Ülikooli Raamatukogus.
- „Hoiuraamatukogu - ammendamatu varaait komplekteerijale“ II teadus-ja erialaraamatukogu päeval 22. oktoobril Tallinna Tehnikakõrgkoolis

- Sepper, Vaiko. Uued muljed aitavad siinset teise pilguga vaadata.- Raamatukogu (2009) 5. Artikkel Soomes konverentsil osalemisest.
- Tihe ja meeldiv koostöö on Eesti Hoiuraamatukogul ERÜ kogude toimkonna esimehe Kristina Paiga. Peavarahoidja Kalju Tammaru valmistas ette materjalid kogude toimkonnale probleemi tõstatamiseks Estonicat sisaldavate trükiste komplekteerimisest eri raamatukogudes ja Eesti Hoiuraamatukogu võimalikust osast sellises tegevuses. Probleemiks on eelkõige konverentside ettekannete kogumikud ja muud kas Eesti autorite tekste sisaldavad või osaliselt Eestiga seotud materjali sisaldavad trükised, samuti perioodiliste ja jätkväljaannete üksiknumbrid.
- Jätkus koostöö kirjastustega, kellelt Eesti Hoiuraamatukogu sai neile saadetud välisraamatute näidiseid, mida oleme eelkõige Tallinna Keskraamatukogule ja Tartu Linnaraamatukogule vahendanud.
- Jätkus koostöö teiste kultuurivaldkondadega. Eesti Hoiuraamatukogult on kunstnikud oma projektide jaoks raamatuid saanud. Viimasel ajal on sageli raamatuid vaja ka filmitegijatel. Eesti Hoiuraamatukogus makuleeritud trükiseid on kasutatud mitmete filmide dekoratsiooniks, 2009.aastal märgiti tiitrites ära Eesti Hoiuraamatukogu abi nii „Lumekuninganna“ kui ka „Püha Tõnu kiusatuse“ tegijate poolt. Eelkokkulepe on firmaga Allstudio neile suure hulga makuleeritud raamatute andmiseks uue filmi jaoks 2010. aasta alguses, milles raamatutel on väga oluline osa.
- Mais käis Eesti Hoiuraamatukoguga tutvumas Eesti Rahvusraamatukogu juhtkond.
- 10. juunil tutvustasime Eesti Hoiuraamatukogu Yale Ülikooli slaavi kollektsiooni hoidjale Tanja Lorkovicile. Kalju Tammaru tutvustas pr Lorkovicile ka Tallinna vanalinna ja külastas temaga Toompea lossi.
- Oktoobris käis Eesti Hoiuraamatukogu tööga tutvumas Jaak Prozes Fenno-Ugria Sihtasutusest, kes valis meie kogudest sihtasutusele ka hulganisti raamatuid.
- 4. detsembril tutvustas Kalju Tammaru põhjalikult maja ja Eesti Hoiuraamatukogu tegemisi Tartu Kutsehariduskeskuse õpilasele Katariina Mäekivile, kes oli praktikal Tartu Linna Keskraamatukogus.
- Kalju Tammaru nõustas TEA kirjastuse toimetuse juhatajat pr Tiiu Valmi uue entsüklopeedia raamatukogunduse ja bibliograafia alaste märksõnade valikul.

1.5 INFOTEHNOLOOGIA ÜLEVAADE

2009. a. eraldas Kultuuriministeerium Eesti Hoiuraamatukogule põhivara hulka mittekuuluva riist- ja tarkvara soetamiseks toetust „Infotehnoloogia majandamiskulude vahenditest” summas 30 000 krooni.

Eesti Pimedate Raamatukogu punktkirja toimetajale soetati uus arvuti ja monitor. Lisaks soetati toetuse summa eest Eesti Pimedate Raamatukogule CD ja DVD kirjutamise tarkvaraprogramm Nero8 ja heliraamatute failide säilitamiseks vajalik riist- ja tarkvara serverile.

Investeeringute summast soetati Eesti Pimedate Raamatukogule kaks punktkirjaprinterit, neli Daisy formaadis heliraamatute salvestajat ja helistuudiosse mikserpult Yamaha.

Eelarve summadest soetati Eesti Pimedate Raamatukogu helioperaator-tehnikule monitor ja helistuudiosse kõlarid.

Eesti Hoiuraamatukogu ja filiaali Eesti Pimedate Raamatukogu infotehnoloogia kulud kokku olid 2009. a. 199 000 krooni.

ELNET Konsortsiumi liikmemaks oli 2009.a. 38 096 krooni.

Eesti Hoiuraamatukogu ja Eesti Pimedate Raamatukogu arvutipargi hooldamiseks on sõlmitud leping ICEIT OÜ-ga arvutite ja arvutivõrgu seadmete installeerimis- ja remonditöödeks, kodulehe uuendusteks ja hoolduseks ning EHR ning EPR valduses olevate serverite tarkvara- ja installeerimistöödeks.

1.6 HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA

Kultuuriministeeriumi siseaudiitor viis 2009.a. esimesel poolel läbi auditi, mille eesmärgiks oli hinnangu andmine Eesti Hoiuraamatukogu 2008.a. valikuliste bilansi- ja tulemiaruaude kirjete õigsusele.

Audiitori poolt läbiviidud toimingud hõlmasid järgmisi valdkondi:

- bilansikirjete sisu kontroll
- saldodes näidatud summade õigsuse kontroll
- raamatupidamisprogrammi põhivarade liikumise aruannete võrdlus raamatupidamise algdokumentidega (suuremad soetused, mahakandmised, üleandmised jmt)
- valikuliste tulemiaruaude kontode sisu kontroll
- kulumise arvestuse õigsuse hindamine
- raamatupidamisprogrammi põhivarade registri saldode võrdlemine põhivarade inventuuri andmetega
- hinnangu andmine inventuuridokumentide vormistusele
- tulude sisu ja täielikkuse testimine tulukontode pearaamatute alusel
- majandustegevuse tulude kontroll
- valikuliste kulukirjete sisu kontroll
- olulisemate tulemiaruaude kontode sisu- ja valikuliselt nendele kontodele tehtud kannete kontroll
- tööjõu- ja maksukulude võrdluse teostamine
- kontroll lisatasude ning preemiate arvestuse kaetuse üle vastavate käskkirjadega

Toimingu kokkuvõtte esitati raamatukogule 08.05.2009.a. Auditi käigus kontrollitud Eesti Hoiuraamatukogu 31.12.2008.aasta seisuga raamatupidamisaruannete saldod olid oluliselt õiged ja vajalikul määral analüütiliste arvestustega kaetud.

31.12.2008.aasta seisuga raamatupidamisaruannetesse ei jäänud auditi olulisuse määrasid ületavaid parandamata vigu.

2 PEAVARAHOIDJA TEGEVUS

Peavarahoidja jätkas oma tavapäraste ülesannete täitmist, põhitähelepanu oli tööl venekeelse trükisega, mis moodustab enamuse Eesti Hoiuraamatukokku laekuvast võõrkeelsest trükisest. Suurel hulgal on venekeelset trükist tulnud Eesti Rahvusraamatukogust, samuti Tartu Ülikooli Raamatukogust ja Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogust ja teistest raamatukogudest, kus puhastatakse venekeelse kirjanduse fonde.

Suures koguses venekeelseid raamatuid on tulnud näiteks Mereakadeemia raamatukogust, kes kolib koos Akadeemiaga uude hoonesse. Üle 12 000 raamatu tuli 2009.aastal Balti Laevaremonditehase raamatukogust.

Aasta viimastel päevadel sai Eesti Hoiuraamatukogu Tallinna Keskraamatukogu varukogust üle 300 kasti valdavalt venekeelseid raamatuid, mille läbivaatamine jääb 2010.aastasse.

Kõik saabunud raamatud on eksemplarhaaval läbi vaadatud, Eesti Hoiuraamatukogule huvipakkuv eraldatud ja muu makuleeritud.

Peavarahoidja jätkas venekeelse fondi sorteerimist ja mittevajaliku kirjanduse eraldamist, venekeelsete kirjanike kogutud teoste osa korrastamist ja eksemplaarsuse vähendamist.

Viimasel ajal võib täheldada teatud huvi kasvu venekeelse raamatu vastu. Lisaks ajaloo- ja tehnikakirjandusele on valitud ühiskondlik-poliitilist, filosoofilist ja pedagoogikaalast kirjandust, samuti kunstiraamatuid.

Kahe Ida-Virumaa kooli raamatukogudele komplekteeriti sadu raamatuid, sh eesti autorite teoste tõlkeid. Edaspidi tuleb olla aktiivsem just vene koolide raamatukogudele kirjanduse pakkumisel, vaatamata asjaolule, et 2008.a.märtsis Narvas toimunud Eesti Hoiuraamatukogu tutvustamine ja koostöö pakkumine sealsetele rahva- ja kooliraamatukogudele kahjuks vilja ei kandnud.

Viimaste aastatega on märkimisväärselt kasvanud Estonica trükiste hulk. Ca 140 laudimeetrilt on see kasvanud 364 laudimeetrile, lisaks ajakirjade üksiknumbrid. Peavarahoidja tõstis osa fondist ümber, sorteeris trükiseid ja järjestas osaliselt venekeelsed trükised ning eraldas viimastel aastatel saabunud trükistest soome-, saksa- ja ingliskeelsed trükised ja alustas nende järjestamist.

Huvi nende trükiste, eriti ilukirjanduse vastu, on raamatukogudel olemas, näiteks mitmed vene koolide raamatukogud on Eesti Hoiuraamatukogule küsinud Eesti autorite tõlkeid.

Peavarahoidja puhastas jooksvalt mittevajalikest, lagunenuid ja aegunud trükistest ka saksa- ja rootsikeelse ilukirjanduse osa ja liikide osa.

Seoses töötajate arvu vähenemisega vahetusosakonnas lisandus peavarahoidja ülesannetele muudes keeltes ilmunud trükiste ja välis-eesti raamatute sorteerimine ja riulisse paigutamine.

Peavarahoidja jätkas varem alustatud ülikoolide toimetiste eraldi paigutamist ja korrastamist, eraldades ühtlasi Tallinna Tehnikaülikooli ja Põllumajandusülikooli toimetised ning väitekirjad. Töö toimetistega jätkub 2010.aastal.

Jätkus Edgar Valteri illustreeritud raamatute valik ja Pokumaale saatmine, samuti Tammsaare teoste komplekteerimine Tammsaare muuseumile Vargamäel. Kultuuriministeeriumi vahendusel saadeti taas raamatuid Punasele Lagedale sealsesse muuseumi.

Jätkus trükiste leidumuse kontroll ja eraldamine Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogule, Tartu Ülikooli raamatukogule ja Rahvusraamatukogule. Lisaks vaatas peavarahoidja eestikeelsete trükiste fondi läbi TÜ raamatukogu viimase desideraata alusel. Eesti Hoiuraamatukogust on võimalik leida üsna palju seal puuduvaid või ebapiisavas eksemplaarsuses olevaid trükiseid.

Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu fondide väljakolimine meie V korruse hoidlast löi võimaluse seni mööda maja eri kohtades asunud ajalehtede varukogu kokkukorjamiseks ja eeltööde tegemiseks selle korrastamiseks. Eriti Eestis ilmunud ajalehti on meil veel 1980ndatest aastatest, kui siin olid Rahvusraamatukogu ajalehtede varueksemplarid, suure hulga ajalehti andis aastaid tagasi üle Riigiarhiiv. Nüüd tekib võimalus kontrollida komplektid ja jätta vahetuskogusse 1-2 aastakäiku.

Üle tuleb kontrollida ka välislehtede leidumus meie fondis ja seal olevate köidete seisund. Juhuslik kontroll on näidanud, et meil puudub osa aastakäike ja osa on puudulikud või lõhutud. Tekib võimalus nende asendamiseks, seda tööd on juba alustatud, kuid põhiosas jääb see aastasse 2010.

Aega ja füüsilist jõudu nõudev on töö Kultuuriministeeriumi projekti „Las laps loeb“ raamatutega, kogu tiraaž on paigutatud Eesti Hoiuraamatukogu hoonesse ja koos vahetusosakonnaga on jaotuskava alusel raamatud maakondadele välja jagatud. Tallinna Perekonnaseisumamet saab raamatuid iga paari kuu tagant. Lisaks on vahetusosakond tegelenud paljude jaotuskava alusel trükiste vahendamisega maakondade keskraamatukogudele.

Oluline oli Eesti Päevalehe raamatusarja raamatute vahendamine raamatukogudele, erilist rõõmu tegi kooliraamatukogude aktiivsus.

Peavarahoidja jätkas Eesti Pimedate Raamatukogust saadetud punktkirjas trükiste ja heliraamatute paigutamist IV korruse hoidlasse.

Mais Soome hoiuraamatukogusse (Varastokirjastosse) toimunud külaskäigu ajal valisime sealsest raamatukogust 28 kasti raamatuid Eestisse toomiseks, mis soodsate transpordivõimaluste leidmise järel novembris kohale jõudsid. Lisaks soomekeelsele uemale raamatule oli seal Estonicat, rohkesti kunstiraamatuid, millest enamuse sai KUMU raamatukogu, jm.

Koos teiste töötajatega osales peavarahoidja mitmetel ümbertöstmistel ja ruumide tühendamisel nii seoses gaaskustutussüsteemi ehitustöödega kui ka tuletõrjeinspektori ettekirjutuste täitmiseks. Tavapärane on füüsiline töö makulatuuri laadimisel.

3 HOIUOSAKONNA TEGEVUSARUANNE

3.1 HOIUKOGU KOMPLEKTEERIMINE, KORRALDUS JA SÄILITAMINE

Aruandeaastal jätkati hoiukogu komplekteerimist, võttes teistelt raamatukogudelt vastu säilitamist väärivat teaduslikku, tehnilist ja kultuurialast kirjandust.

Ühtlustamaks hoiukogusse antavate teavikute valikuprintsiipe raamatukogudes koostati ERÜ kogude toimkonna poolt juhend „Abiks Hoiuraamatukokku säilitamisele suunamisel“ (kinnitatud 21.aprillil 2009.a.). Selle alusel viidi täiendused ja parandused sisse ka juhendisse „Eesti Hoiuraamatukogu hoiukogu komplekteerimise põhimõtted“. Kuna ERÜ juhendi järgi langetab lõppotsuse teaviku säilitamise kohta Hoiuraamatukogu, alustati aruandeaastal üleantud teavikute sisulist läbivaatamist ja e-kataloogi järgi kontrollimist. Trükised, mis ei vastanud hoiukogu komplekteerimise põhimõtetele, suunati vahetuskogusse.

Aruandeaastal täienes hoiukogu 11 618 trükise võrra. Trükiseid andsid üle Eesti Rahvusraamatukogu, Tartu Ülikooli Raamatukogu, Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu, Eesti Mereakadeemia Raamatukogu ja Välisministeeriumi Raamatukogu. Jätakuvalt saadi ajakirjade ja ajalehtede puuduvaid aastakäike raamatukogu vahetuskogust, kokku 245 arvestusüksust.

Raamatukogude järgi jagunesid trükised järgmiselt:

Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu	-	11168 arvestusüksust
Eesti Rahvusraamatukogu	-	67 arvestusüksust
Eesti Mereakadeemia	-	63 arvestusüksust
Tartu Ülikooli Raamatukogu	-	42 arvestusüksust
Eesti Välisministeeriumi Raamatukogu	-	33 arvestusüksust.

Vastuvõetud trükistest oli raamatuid 214 eksemplari, ajakirju 1494 aastakäiku, ajalehti 79 aastakäiku ja jätkväljaandeid 9831 eksemplari.

Uusi nimetusi lisandus 8195:

raamatuid	-	214
ajakirju	-	116
jätkväljaandeid	-	7865

Jätkus viimastel aastatel ilmnenud tendents - raamatukogud annavad alalisele säilitamisele peamiselt perioodilisi väljaandeid. Raamatute osakaal moodustas aruandeaastal üleantud trükistest ainult 1,8%.

Stabiilne on aastate jooksul olnud Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu poolt üleantud trükiste arv. Tartu Ülikooli Raamatukogult saadi hoiukogu ajalehtede puuduvaid aastakäike. Eesti Rahvusraamatukogu puhul jätkus üleantavate trükiste arvu vähenemine – 2007.a. – 2733, 2008.a. – 1181, 2009.a. – 67.

Kustutati 46 dubletset ja lagunenuid trükist.

Seisuga 31. detsember 2009 sisaldas hoiukogu 500 428 trükist. Laadide järgi jagunesid trükised järgmiselt:

raamatuid	- 435626 eksemplari
ajakirju	- 24743 aastakäiku ja 2551 nimetust
ajalehti	- 3459 aastakäiku ja 278 nimetust
jätkväljaandeid	- 36600 eksemplari

Hoidlates jätkusid kogude korrastamised. Parandati ja paigutati mappidesse lagunenud trükiseid, võimaluse korral asendati kulunud teavikud uutega. Tartu Ülikooli Raamatukogult saadud ajalehtede paigutamiseks tõsteti osaliselt ümber ajalehtede kogu. Perioodikakogus toimus teavikute järjestuse kontroll. 1-formaadi raamatu osas jätkati inventuuri, mille käigus kontrolliti 3000 trükise kohalolekut. Kadunuks jäi ja maha kanti 3 raamatut.

Jõuti lõpule e-kataloogist ESTER bibliikirjete väljatrükina tehtava inventariraamatu koostamisega.

3.2 TÖÖTLEMINE

2009. aasta lõpuks olid kõik hoiukogu teavikud kataloogitud. E-kataloogi ESTER on aastate jooksul 85 980 eksemplarikirjet sisestatud. Autoreferaate peegeldatakse ainult kaartkataloogis (maht 629 845 kaarti).

Aruandeaasta jooksul koostati 8483 biblio- ja 15 235 eksemplarikirjet, kokku 23 718 kirjet (2008.a. 20 013 kirjet). Kõik trükised kirjeldati de visu.

Alustati e-kataloogis ESTER Hoiuraamatukogu poolt sisestatud kirjete redigeerimist. Aasta jooksul kontrolliti ja vajadusel parandati 4000 bibliikirjet.

Aruandeaastal liigitati ja märksõnastati 6657 trükist. Seoses Eesti märksõnastiku (EMS) valmimisega osales 2 töötajat e-kataloogi ESTER märksõnaregistri parandamises. Nende poolt vaadati läbi ja parandati a-tähega algavad märksõnad, kokku 3228 terminit.

3.3 LUGEJATEENINDUS

Lähtuvalt hoiukogu komplekteerimisest ei ole lugejateeninduse näitarvud aastate jooksul suured olnud. Võrreldes 2008. aastaga on siiski märkimisväärne muudatus külastuste ja laenutuste osas toimunud. Aruandeaastal neljakordistus laenutuste ja külastuste arv. Kohalkasutuseks laenutati 412 trükist (2008.a. - 107), külastusi registreeriti 112 (2008.a. - 33). Raamatukogu koduleheküljele tehti 41 422 külastust. Laenutustest moodustasid perioodikatellimused 94%. Lugejatele tehti 365 (477 lehte) artiklite koopiat (2008.a. - 92). Raamatukogu kasutajaid registreeriti 57 (2008.a. - 31).

Infopäringuid esitati 22 korral, nendest 15 edastati raamatukogusse elektrooniliselt. Põhiosa päringutest moodustasid leidumisteadised.

RVL-i töös on artiklite paberkoopiate ja originaalide saatmine peaaegu täielikult elektroonilise teenindusega asendunud. Aruandeaastal edastati kasutajate e-posti 77 koopiat ajalehtedest ja ajakirjadest. Trükiseid saadeti teistele raamatukogudele 17. Suuremate teadusraamatukogude kõrval kasutasid Hoiuraamatukogu teenuseid ka TTÜ Küberneetika

Instituut, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituudi Raamatukogu ja Jõgeva Maakonna Keskraamatukogu.

RVL-i töö korraldamiseks koostati Eesti Hoiuraamatukogu RVL-i juhend. Eelnevatel aastatel reguleeris RVL-i süsteemi 1999.a. kultuuriministri määrusega kinnitatud raamatukogudevahelise laenutuse juhend.

4 VAHETUSOSAKONNA TEGEVUSARUANNE

4.1 VAHETUSKOGU

Vahetuskogus oli seisuga 31.12.2009 887 962 trükist.

Kogu täienes 2009. aasta jooksul 247 390 arvestusüksuse võrra.

Kogust kustutati 224 544 arvestusüksust.

Sellest teistele raamatukogudele jagati 78 249 trükist (2008.aastal 45 389 trükist).

Jätkati kogude puhastamist raamatukogudele mittevajalikest trükistest. Makulatuuri suunati 146 295 trükist.

Keeleliselt jagunes vahetuskogu 2009. aasta lõpul järgmiselt:

Eestikeelne trükis – 418 380 eks.

Võõrkeelne trükis – 469 582 eks.

2009. aastal saadi annetusi 418 korral (2008 a. 349 korral). Eraannetajaid oli 266 (2008.a. 207) ja nad annetasid raamatukogule kokku 69 243 trükist (2008.aastal 73 267 trükist). Möödunud aastal saime kõige enam trükiseid Eesti Rahvusraamatukogult (32 016 eks.) Eriti suure annetuse tegi raamatukogule Eesti Päevaleht, kes annetas 25 422 uut raamatut. Enamuse sellest moodustasid raamatud sarjast Eesti lugu, mis eriti hästi võeti vastu kooliraamatukogude poolt, kuna selles sarjas ilmus ka mitmeid kohustusliku kirjanduse teoseid.

2009.a. jagas Eesti Hoiuraamatukogu raamatukogudele vahetuskogust 78 249 trükist.

Asutused	Eks
Rahva-, eriala ja lasteraamatukogud	14814
Kooliraamatukogud	31586
Kõrgkoolide raamatukogud	3841
Seltsid, ühiskondlikud organisatsioonid	9661
Muuseumid	1538
Ministeeriumid, valitsusasutused	806
Haiglad, laste- ja hooldekodud	3641
Vanglad, sõjavägi	4787
Muud asutused	6575
Kokku	78249
Makulatuuri läks	146295
KOKKU kustutati	224544

Nagu tabelist nähtub, said Eesti Hoiuraamatukogust kõige enam raamatuid rahva-ja kooliraamatukogud.

Vaadati läbi 273 e-posti teel saabunud soovinimestikku.

Hea koostöö algas Eesti Pensionäride Ühenduste Liiduga, kelle abiga saadeti trükiseid seitsmele hooldekodule ja sotsiaalmajale.

Koostati kaks pakkumisnimestikku, millega raamatukogud saavad tutvuda meie kodulehel.

Kultuuriministeeriumi jaotuskavade alusel jagati maakondade keskraamatukogudele 11 nimetust raamatuid.

2008 aasta lõpus alustasime maavalitsustele raamatu „Las laps loeb“, (mille said kingituseks 2009. aastal sündinud lapsed) jagamist. Kokku oli jagamiseks 17 375 raamatut. Sama projekt jätkub ka 2010. aastal.

Varukogust on oma fonde täiendanud 2009. aastal 25 raamatukogu. Kokku kustutati varukogust 974 raamatut ja koostati 30 üleandmisakti.

2009 Kogude liikumine

2009 vahetus

	Trükiste üldarv	s.h. perioodika	Eestik.	Võõrk.
Seis 1.01.2009	865116	322529	386312	478804
2009 tuli juurde	247390	47359	168283	79107
2009 kustutati	224544	28044	136215	88329
Seis 1.01.2010	887962	341844	418380	469582

2009 varu

	Trükiste üldarv
Seis 1.01.2009	22494
2009 tuli juurde	0
2009 kustutati	974
Seis 1.01.2010	21520

SEIS 1.01. 2010

	2008	2009	2010
vahetus	817423	865116	887962
varu	24046	22494	21520
kokku	841469	887610	909482

Vahetus- ja varukogu suurenes kokku 21 872 eks. võrra.

makulatuur 146295
raamatukogudele 79223 (vahetus- ja varukogust kokku)

Kogude liikumine 2005-2009

Vahetuskogu	2005	2006	2007	2008	2009
Aasta algul (aü)	782865	885289	889814	841469	887610
Aasta algul (lm)	22356	24296	24418	23117	24358
Lisandumine(aü)	218844	191855	208529	360320	247390
Kustutatud (aü)	116420	187330	256874	314179	225518
Aasta lõpul(aü)	885289	889814	841469	887610	909482
Aasta lõpul(lm)	24296	24418	23117	24358	24958

5 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS (KOOS FILIAALI EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGUGA)

		2008	2009
A	Tulu kokku	10941	9401
a1	riigilt	9872	8395
a2	omavalitsuselt	0	0
a3	muudest allikatest	1069	1006
a3.1	sh ettevõttelt või eraisikult laekunud	0	0
a3.2	sihtfinantseerimine	70	96
a3.3	teenitud tulu (omatulu)	999	910

Eraldised investeeringuteks

Automaatne gaaskustutussüsteem - Eesti Hoiuraamatukogu ja OÜ TESA Spetsautomaatika sõlmisid 03.11. 2003.a. raamlepingu nr. 2557, mis hõlmas gaaskustutussüsteemi projekti ja eelarve koostamist ning etapiviisilist ehitust. 2008.a. lõpuks oli objekti valmimiseks kulutatud 3 086 000 krooni.

2009.a. eraldati Eesti Hoiuraamatukogule 1 miljon automaatse gaaskustutussüsteemi lõpuleviimiseks. 2009.a. viidi lõpule torude paigaldus hoone II ja III korrusel; tehtud tööde maksumus oli 568 800 krooni.

Projekti kohaselt nähti ette 9 ballooni varugaasi soetamine, milleks olime eelnevates investeeringute kavades raha taotlenud. Konsultatsioonide käigus Põhja-Eesti Päästkeskuse järelvalveteenistuse insenertehnilise büroo peainspektoriga 2009.a. augustis selgus, et

varugaasi olemasolu Päästeamet enam rangelt ei nõua. Projekti lõpetamiseks peeti olulisemaks ventilatsiooniklappide paigaldust hoidlates. Töö teostas 2009.a. lõpus AS Pristis, projekti maksumus oli 379 556 krooni.

Gaaskustutussüsteemi ja ventilatsiooniklappide paigaldusele kokku kulus 948 356 krooni, ülejäänud summa eest (51 643 krooni) paigaldasime Eesti Hoiuraamatukogu hoonele ühe kahepoolse tuletõkke ja ühe metallist tööstusliku tõstukse.

Seadmete soetamine Eesti Pimedate Raamatukogule - 2009.a. eraldatud 200 000 krooni eest soetati kaks uut punktkirjaprinterit (ühe printeri hind 61 800), 4 Daisy salvestajat Plectalk DR-1 (kokku 36 800) ja heliajalehtede valmistamise stuudiosse mikserpult (Yamaha digital mixer ja 2 kõlarit, kokku 52 530 - osaliselt tasutud eelarvest).

Hooldusremont – Jooksvat remonti hoone parendamiseks on Eesti Hoiuraamatukogu teostanud viie rentniku (Securitas Eesti AS, Merc Tööstuse OÜ, Infotrükk OÜ, Tele2 Eesti AS ja Taviberg Ehitus OÜ) kaasabil, kelle poolt remondiks tasutud summad tasaarveldatakse rendisummaga. Kokku teostati töid 513 663 krooni eest.

2009. a. teostati järgmised tööd:

- I korruse tualettruumide remont – 178 870 krooni
- tuletõkkeuste paigaldus – 92 353 krooni
- I korruse liftiesise koridori ja sorteerimisruumi remont – 90 240 krooni
- I korruse koridori remont – 67 680 krooni
- III korruse liftiesise koridori remont ja ustepalede viimistlus – 84 520 krooni

Eesti Hoiuraamatukogu tegevustulud ja -kulud 2009. a. (tuhat krooni):

Eesti Hoiuraamatukogu tulud:

		2008	2009
1.	Rent	462	431
2.	Kommunaalmaksed	376	322
3.	Sihtfinantseerimine	70	96
KOKKU		908	

Pimedate Raamatukogu tulud:

		2008	2009
1.	Punktkirjas õpikute valmistamine	161	149
KOKKU		161	149

Kulud (tuhat krooni)

		2008	2009
A	Kulud kokku	10375	9278
a1	Jooksevkulu	9122	8158
a1.1	Tööjõukulu	6596	5653
a1.1.1	Palk, preemia, hüvitis	6566	5642
a1.1.2	Personali koolituskulud	10	11
a1.2	Komplekteerimiskulud kokku	411	361
a1.2.1	Kulu paberandjatele, mikrovormidele ja auvistele kokku	411	361
a1.2.1.1	sh raamatutele	407	361
a1.4	hoiukulud	199	141
a1.5	IKT kulud	138	199
a1.6	Halduskulud	726	1088
a1.7	Muud kulud	1052	716
a2	Kapitalimahutused	1253	1120
a2.1	Investeeringud põhivarasse	1253	1120
a2.1.1	Uued ehitised ja juurdeehitised	667	975
a2.1.2	Muud kapitaalimahutused	586	145
a2.2	Investeeringud infotehnoloogiasse		

6 TEGEVUSKAVA 2010. AASTAKS

- Jätkata raamatute järjestuse kontrolli. Lõpetada inventuur 1-formaadi raamatu osas.
- Võrrelda ja vajadusel asendada või täiendada Правда ja Известия jt. venekeelsete ajalehtede komplekte vahetusosakonnast saadud aastakäikudega
- Koostada regulaarselt pakkumisnimekirju vahetuskogu trükistest, panna need üles raamatukogu koduleheküljele ja teavitada muude kanalite kaudu trükistest huvituda võivaid raamatukogusid
- Jätkata fondide puhastamist mittevajalikust ja liigeses eksemplaarsuses olevast kirjandusest
- Viia läbi varukogu inventuur, suunata osa raamatuid vahetuskogusse
- Teha I korrusel kaks 100m² hoidlat tühjaks, mida soovib kasutama hakata Teatri- ja Muusikamuuseum

- Valmistada remondiks ette ruumid, mis lähevad Eesti Pimedate Raamatukogu käsutusse
- Viia läbi ruumide renoveerimine ja ettevalmistused Eesti Pimedate Raamatukogu ümberpaigutamiseks Tondilt Suur-Sõjamäele
- Jätkata aktiivset osalemist täiendkoolitustel ja teistel raamatukogunduslikel üritustel.

Vaiko Sepper
Eesti Hoiuraamatukogu direktor

12.märts 2009.a.

EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU 2009. AASTA ARUANNE

EESSÕNA

Alates 2004. aastast Eesti Hoiuraamatukogu filiaalina töötava Eesti Pimedate Raamatukogu põhiülesanne on valmistada, komplekteerida, säilitada ja teha kättesaadavaks heliraamatuid, -ajakirju, -ajalehti, punktkirjas ja elektroonilisi teavikuid ning puuteraamatuid nägemispuudega või mõne muu tavakirjas teksti lugemist takistava puudega lugejatele.

Teavikuid laenutati vahetult raamatukogust, samuti posti ja raamatukogudevahelise laenutuse teel. Postikulud tasus raamatukogu.

Laenutuses oli 2009. aasta lõpul ligi 2400 nimetust heliraamatuid, 655 nimetust punktkirjas raamatuid ning 58 puuteraamatut. 2009. aastal valmistati 82 nimetust eesti- ja 11 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Punktkirjas trükiseid (v.a. õpikud ja töövihikud) valmistati 36 nimetust.

Aruandeaasta suurim uuendus oli üleminek Daisy standardis heliraamatute, -ajalehtede ja -ajakirjade valmistamisele. See võimaldab lugejal hõlpsasti leida raamatu peatükkide või artiklite algust ning kohti, kus kuulamine katkestati.

Jätkati vanade ja väärtuslike magnetofonilintidel heliraamatute digiteerimist ning restaureerimist. Aasta jooksul digiteeriti ja restaureeriti 99 eesti- ja 23 venekeelset teost.

Tartu Emajõe Kooli tellimusel ja rahastamisel valmistas raamatukogu 2009. aastal 20 punktkirjas õpikut ja töövihikut tavakoolide ning Tartu Emajõe Kooli pimedatele õpilastele.

Töötajad osalesid aruandeaastal aktiivselt erialastel täienduskoolitustel ja tutvustasid raamatukogu nii mitmesugustel üritustel kui ka meedia vahendusel.

1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE

1.1. STRUKTUUR

Aastal 1994 loodi tollase Eesti Pimedate Ühingu helistuudiost sihtasutus, mis tegevusvaldkondade liitmise tulemusel arendati Sihtasutuseks Eesti Pimedate Raamatukogu. Alates 2001. aastast anti Sotsiaalministeeriumi vastutusalas olnud sihtasutus Kultuuriministeeriumi vastutusalasse.

Vastavalt kultuuriministri 11. novembri 2003. aasta määrusele nr. 18, millega muudeti Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärust, hakkas Eesti Pimedate Raamatukogu alates 1. jaanuarist 2004 tööle Eesti Hoiuraamatukogu filiaalina.

Eesti Hoiuraamatukogu rendib Eesti Pimedate Raamatukogule ruume Põhja-Eesti Pimedate Ühingule kuuluvas hoones Tondi 8a, 11313 Tallinn.

Vastavalt Pimedate Raamatukogu 29. märtsil 2004. aastal kinnitatud põhimäärusele juhib raamatukogu tegevust direktor.

Eelmistel aastatel nõustas raamatukogu tegevust nõukogu. Kuna Eesti Hoiuraamatukogu juurde on moodustatud nõuandva organina teda põhiküsimustes nõustav nõukogu, mille koosolekutel arutatakse ka filiaali tegevust, ei peetud otstarbekaks jätkata Eesti Pimedate Raamatukogu nõukogu tegevust. Eesti Hoiuraamatukogu direktori 18. detsembri 2009. aasta käskkirjaga nr. 7 on tunnistatud kehtetuks Eesti Pimedate Raamatukogu põhimääruse punkt, mis sätestas nõukogu tegevuse.

2009. aastal töötas raamatukogus 11 täistööajaga töötajat. Neist 3 olid nägemispuudega, 1 nägemispuude ja füüsilise puudega ning 2 füüsilise puudega. Ametis oli 3 raamatukogundusliku kõrgharidusega infotöötajat, samuti helikandjatel ning punktkirjas teavikute valmistajad. Töövõtulepingute alusel töötasid heliraamatute, -ajalehtede ja -ajakirjade tekstide esitajad (peamiselt näitlejad ja diktorid).

2. jaanuaril 2009 kinnitatud struktuur on järgmine:

Filiaal Pimedate Raamatukogu

Direktor	1
Infotöötaja	3
Helistuudio juhataja	1
Helioperaator	1
Helioperaator-tehnik	1
Punktkirja toimetaja	1
Tekstitöötleja-arvutispetsialist	1
Tekstitöötleja	1
Abitööline	1
Kokku:	11

1.2. TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST

Direktor Priit Kasepalu esindas raamatukogu Euroopa Pimedate Liidu punktkirjaesseele võistluse Eesti žüriis ja oli selle esimees.

Infotöötaja Marja Kivihall on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu liige ja IFLA pimedate raamatukogude sektsiooni raamatukogupoolne kontaktisik.

Infotöötaja Margit Orusaar on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu erialaraamatukogude sektsiooni liige.

Punktkirjatoimetaja Avo Falkenberg on Haridus- ja Teadusministeeriumi juurde loodud punktkirjakomisjoni liige.

Osalemine konverentsidel, seminaridel, erialasel koolitusel ja täiendõppe üritustel:

Direktor Priit Kasepalu osales:

- 4. jaanuaril Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkival teabepäeval Tallinnas Viru keskus.
- 18. aprillil Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkival Eesti Piibliseltsi konverentsil EELK Nõmme Lunastaja Kirikus. Ettekanne punktkirjast ja raamatukogust.
- 15. mail Kuusealuse varjunime all kirjutava nägemispuudega autori kahe esikraamatu esitlusel Haapsalu Sotsiaalmajas. Ettekanne raamatute saamisloost.
- 7. oktoobril ettelugemispäeva märkival konverentsil Viljandi Linnaraamatukogus. Ettekanne "Mees, kes lõi kirja," Louis Braille tehtu tähendusest nägemispuudega inimestele ja kogu ühiskonnale.
- 14. oktoobril näituse "Nägemata nähtud maailm" avamisel Eesti Tervishoiu Muuseumis.
- 15. oktoobril Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkiva üritustesarja lõpuüritusel Eesti Tervishoiu Muuseumis.

Infotöötaja Marja Kivihall osales:

- 4. jaanuaril Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkival teabepäeval Tallinnas Viru Keskuses.
- 18. aprillil Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkival Eesti Piibliseltsi konverentsil EELK Nõmme Lunastaja kirikus.
- 13.-16. mail Šoti-Eesti-Soome ühiskonverentsil „Uuenduste ellurakendamine – uued teenuse osutamise kontseptsioonid“ Helsingis ja Turus. Ettekanne „The on-demand lending of audio books – recent innovation at the Estonian Library for the Blind“,

milles tehti ülevaade raamatukogu tegevusest ja tutvustati hiljutisi uuendusi, keskendudes mittetagastatavate heliraamatute laenutamisele.

- 2. juunil koolituspäeval Eesti Rahvusraamatukogus „Pagulaskirjanduse uus tulemine“.
- 17.-20. augustil IFLA Pimedate raamatukogude sektsiooni konverentsil „People, Public Libraries, Publishers“ Belgias.
- 7. oktoobril ettelugemispäeva märkival konverentsil Viljandi Linnaraamatukogus.
- 22. oktoobril II teadus- ja erialaraamatukogude päeval Tallinna Tehnikakõrgkoolis. Ettekanne „Mittetagastatavate heliraamatute laenutamine Eesti Pimedate Raamatukogus“.
- Oktoober-november kirjanduskursus „Trendid maailmakirjanduses“ Tallinna Rahvaülikoolis.

Infotöötaja Margit Orusaar osales:

- 22. oktoobril II teadus- ja erialaraamatukogude päeval Tallinna Tehnikakõrgkoolis.

Infotöötaja Ülle Olt osales:

- 4. jaanuaril Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkival teabepäeval Tallinnas Viru keskuses.
- 7. oktoobril ettelugemispäeva märkival konverentsil Viljandi Linnaraamatukogus.
- 3.-4. novembril TEN-TEAM OÜ kursusel “Esmaabiandja väljaõppekursus”.

Helioperaator-tehnik Igor Markatšov osales:

- Jaanuar-detsember eesti keele kursusel Põhja-Eesti Pimedate Ühingus.

Tekstitöötaja Taimi Olmet osales:

- 4. jaanuaril Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkival teabepäeval Tallinnas Viru keskuses.

1.3. RAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA

4. jaanuaril, punktikirja looja Louis Braille 200. sünniaastapäeval, osales raamatukogu Tallinnas Viru keskuses korraldatud teabepäeval.

26. september-3. november oli Viljandi Linnaraamatukogus avatud Eesti Pimedate Raamatukogu näitus “Raamatud sõrmedele ja kõrvadele”. Näitus andis ülevaate nägemispuudega inimestele valmistatud raamatutest. Selle koostasid Marja Kivihall ja Ülle Olt.

7. oktoobril korraldati koos Viljandi Linnaraamatukogu ja Viljandimaa Pimedate Ühingu Viljandis Louis Braille 200. sünniaastapäeva ning ettelugemispäeva märkiv lugejate konverents. Konverentsil oli üle 50 osaleja. Ettekanded käsitlesid nägemispuudega inimeste raamatukoguteenindust Viljandis, eriraamatukogunduse õpetamist Viljandi Kultuuriakadeemias, tähiseid Viljandimaa pimedate tegevusloos ja Louis Braille tehtu tähendust maailmale. Esinesid ka Pimedate Raamatukogus heliraamatute tekste lugenud esitaja ning Viljandimaa nägemispuudega luuletajad.

Artiklid raamatukogu tegevusest:

Kasepalu, Priit. Tulge tutvuma pimedate inimeste eluga.- 1leht, 5. oktoober 2009

Kasepalu, Priit; Sepper, Vaiko; Kivihall, Marja. Celebrating Louis Braille bicentenary in Estonia.- IFLA Libraries Serving Persons with Print Disabilities Section's (LPD) Newsletter (2009) 1

Killar, Maire; Kasepalu, Priit. Raamatukogud kujundavad suhtumist.- Raamatukogu (2009) 6

Kivihall, Marja. Missuguseid teenuseid pakutakse maailmas vaegnägijaile.- Raamatukogu (2009) 5

Kivihall, Marja. Estonian Library for the Blind.-IFLA Library Services to People with Special Needs Section's (LSN) Newsletter (2009) 69 (December)

Luceno, Varju. Estonian Library for the Blind: innovation leads to DAISY.- The DAISY PLANET: DAISY Consortium Newsletter (2009) August

Sarv, Tiina. Eesti pimedad ja vaegnägijad kogunesid Viljandisse.- Sakala, 10. oktoober 2009

Sepp, Ilme; Kasepalu, Priit. Nägemispuudega lugejate kokkusaamine Haapsalus.- Raamatukogu (2009) 2

Sepper, Vaiko. Uued muljed aitavad siinset teise pilguga vaadata.- Raamatukogu (2009) 5

Turta, Sirje. Uut teadus- ja erialaraamatukogudes.- Raamatukogu (2009) 6

Priit Kasepalu tutvustas raamatukogu tööd Pärnu Pimedate Ühingu, Nägemispuuetega Inimeste Kohtla-Järve Ühingu, Saaremaa Pimedate Ühingu, Ida-Eesti Pimedate Ühingu, Lääne-Viru Pimedate Ühingu ja Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu liikmetele ning Jüri raamatukogus gümnaasiumi 4. klasside õpilastele ja Saku suurhallis toimunud messi „Pere ja laps“ külastajatele.

Raamatukogu on aruandeaastal tutvustatud seda külastanud Tallinna Ülikooli infoteaduse ja sotsiaaltöö üliõpilastele ning Nägemispuuetega Inimeste Kohtla-Järve Ühingu liikmetele.

Kogudes olevaid teavikuid on antud eksponaatideks Nõmme Raamatukogu näitusele „Louis Braille ja punktkiri“, Eesti Tervishoiu Muuseumi näitusele „Nägemata nähtud maailm“ ja Tallinna Heleni Koolis toimunud puuteraamatute näitusele.

Raamatukogu saatis Eesti punktkirjakasutajatele 2010. aasta punktkirjas kalendri. Koostöös MTÜ-ga Jumalalaegas saadeti lugejatele ning abivahendikeskuse Silmalaegas klientidele jõulukaardid.

Edaspidi on vajalik raamatukogu tegevust tutvustada enam neile pimedatele ja vaegnägijatele, kes ei kuulu nägemispuudega inimeste ühingusse, samuti rahvaraamatukogude töötajatele ning omavalitsuste sotsiaaltöötajatele.

2 KOGUD

Aasta 2009 lõpul oli laenutuses:

- heliraamatuid 6714 eksemplari;
- punktkirjas raamatuid 2377 eksemplari;
- tavakirjas raamatuid 353 eksemplari;
- puuteraamatuid 58 eksemplari.

Aastal 2009 on valmistatud:

- eestikeelseid heliraamatuid 82 nimetust - 970 originaaltundi;
- venekeelseid heliraamatuid 11 nimetust - 160 originaaltundi;
- digiteeritud ja restaureeritud eesti- ning venekeelseid heliraamatuid 122 nimetust - 1686 originaaltundi;
- heliajalehti ja -ajakirju 295 originaaltundi;
- punktkirjas trükiseid (välja arvatud õpikud ja töövihikud) 36 nimetust - 6745 punktkirjalehekülge originaalteksti;
- punktkirjas õpikuid ja töövihikuid 20 nimetust - 4003 punktkirjalehekülge originaalteksti;
- raamatukogus koostatud nägemispuudega inimeste elu kajastavat heliajakirja "Epüfon" 11 numbrit.

2009. aasta keskel hakati heliraamatuid, -ajalehti ja -ajakirju valmistama Daisy standardis.

Heliraamatutena salvestatavate ja punktkirjas trükitavate raamatute valiku põhimõtted:

- jälgitakse, et raamatud vastaksid võimalikult erinevale maitsele ja huvitaksid võimalikult paljusid lugejaid;
- arvestatakse lugejate konkreetsete soovidega;
- arvestatakse koolides (ka kõrgkoolides) soovitatava ilukirjandusega;
- arvestatakse temaatilise kirjanduse mitmekülgse valiku pakkumisega;
- edastatakse nägemispuudega inimeste elu käsitlevat kirjandust;
- edastatakse kaasaegset väärtkirjandust, mille üle otsustatakse ajakirjanduses ilmunud retsensioonide järgi.

Kogu on täiendatud lisaks raamatukogus valmistatud teavikutele ka heliraamatute ostmise teel. Heliraamatuid on ostetud MTÜ-lt Pimedate Infoühing Helikiri ja kauplustest. Põhja-Eesti Pimedate Ühing on raamatukogule üle andnud vabatahtlike esitajate salvestatud heliraamatuid. Tallinna Ülikool on üle andnud üliõpilaste valmistatud puuteraamatuid. Pimedate Infoühing Helikiri digiteeris vabatahtliku tööna suure osa magnetofonilintidele ja kassetidele salvestatud heliajakirjadest "Epüfon".

Heliraamatute kogu täiendamiseks toimus raamatuvahetus Läti, Leedu, Kaliningradi, Rootsi, Norra, Austraalia ja Soome pimedate raamatukogudega. Venekeelseid ja eestikeelseid heliraamatuid annetati välisraamatukogudele 169 nimetust, vastu saadi 78 nimetust.

Välisraamatukogudele annetatud heliraamatute arv:

Soome - 8 eesti- ja 4 venekeelset nimetust;
 Norra - 26 venekeelset nimetust;
 Rootsi - 9 eesti- ja 18 venekeelset nimetust;
 Austraalia - 11 venekeelset nimetust;
 Läti - 34 venekeelset nimetust;
 Leedu - 34 venekeelset nimetust;
 Kaliningrad - 25 venekeelset nimetust.

Välisraamatukogudest saadud heliraamatute arv:

Soome - 25 eesti- ja 18 venekeelset nimetust;
 Norra - 32 venekeelset nimetust;
 Rootsi - 2 eestikeelset nimetust;
 Läti - 1 venekeelne nimetus.

3 LUGEJATEENINDUS

Kasutuseeskirjas on sätestatud, et raamatukogu teenindab helikandjatel, punktkirjas ja elektrooniliste teavikute laenutamisel nägemispuudega või mõne muu tavakirjas teksti lugemist takistava puudega inimesi ning nägemispuudega inimeste tegevust, rehabiliteerimist ja õpetamist käsitlevate tavakirjas teavikute laenutamisel kõiki soovijaid. Kui lugeja on nägemispuudega või mõne muu tavakirjas teksti lugemist takistava puudega, annab ta allkirjastatud kinnituse lugejakaardile.

Teavikuid laenutati vahetult raamatukogust, samuti posti ja raamatukogudevahelise laenutuse teel.

CD-del heliraamatuid valmistatakse lisaks laenutuseksemplaridele ka mittetagastatavatena, heliajalehti ja -ajakirju aga vaid mittetagastatavatena. Mittetagastatavad heliraamatud saadeti lugejatele posti teel 1 kord 2 nädala järel 5 CD-d mahutavates karpides, heliajalehed ja -ajakirjad aga 1 CD mahutavates ümbrikes. Heliajakirjanduse plaadile salvestati kõik 2 nädala jooksul valminud või ostetud eestikeelsed heliajalehed ja -ajakirjad. Venekeelsed heliajakirjanduse plaadid saadeti lugejatele 1 kord kuus. Mittetagastatavate heliteavikute kasutusõigus kehtib 30 päeva.

Teavikute posti teel lugejatele saatmine ja lugejatelt tagasi saatmine on tasuline. Postikuludele kulus 2009.a. 110 000 krooni, need tasus raamatukogu.

Aastal 2009 oli:

- raamatukogu kasutajaid 427;
- heliajalehtede ja -ajakirjade posti teel laenajaid 221;
- posti teel teenindatavaid raamatukogusid, asutusi ja organisatsioone 9;
- laenutusi 14 196, sealhulgas laenutusi raamatukogudevahelise laenutuse teel 333;
- külastusi 1703

Raamatukogu oli avatud neljal päeval nädalas a 6 tundi.

2009. aastal registreeriti raamatukogus 72 uut lugejat. Mittetagastatavate heliraamatute posti teel saatmine on tõstnud oluliselt laenutuste arvu (6332 laenutust aastas).

Maakondade keskraamatukogud, linna- ja kooliraamatukogud on tellinud nägemispuudega lugejate teenindamiseks Eesti Pimedate Raamatukogust teavikuid raamatukogudevahelise laenutuse teel. Aktiivseimad tellijad on olnud Tartu Emajõe Kooli Raamatukogu, Viljandi Linnaraamatukogu ja Väike-Maarja Raamatukogu.

Raamatukogu saatis omavalmistatud või Pimedate Infoühingult Helikiri ostetud teavikuid Tartu Oskar Lutsu nimelisele Linnaraamatukogule ja Pärnu Keskraamatukogule, kes korraldavad kohapeal nende laenutamist Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu raamatukogu ja Pärnu Pimedate Ühingu raamatukogu kaudu.

Raamatukogus igakuiselt koostatud raamatututvustajad salvestati CD-dele ja saadeti lugejatele posti teel. Soovijad said need e-kirjaga.

2009. aasta lõpul hakati heliajalehti ja -ajakirju ning raamatututvustajaid paigutama nägemispuudega lugejatele mõeldud elektrooniliste teabetekstide lugemissüsteemi.

4 HELIKANDJATEL TEAVIKUTE VALMISTAMINE

Raamatukogus valmistatakse heliraamatuid, heliajalehti ja heliajakirju.

Helistuudio juhataja Mart Vaaks seadistas stuudioses kaasaegsed salvestusseadmed. Infotöötaja Margit Orusaar töötas läbi Daisy standardis heliteavikute valmistamise tarkvara Plextalk Recording Software võimalused. See tarkvara võeti kasutusele. Need meetmed võimaldasid suurendada heliteavikute valmistamise mahtu, muuta paremaks salvestuskvaliteeti ning minna üle heliteavikute valmistamisele Daisy standardis. Selles standardis heliteavikute valmistamine võimaldab lugejatel hõlpsasti leida raamatu peatükkide või artiklite algust ning kohti, kus kuulamine katkestati.

Helikandjatel teavikute valmistamise mahu suurendamine tingis vajaduse leida uusi teksti esitajaid. 2009. aastal katsetati 4 inimese esitust.

Heliraamatute valmistamise mahu suurendamiseks salvestasid 5 esitajat tekste kodus arvuti või Daisy-salvestajaga. Kodus salvestamise võimaluste suurendamiseks osteti seadmete soetamiseks eraldatud investeeringute summa eest 4 Daisy-salvestajat.

Raamatukogu tellis heliraamatute digiteerimist ja restaureerimist Pimedate Infoühingult Helikiri.

Lisaks eelmistel aastatel välja antud heliajalehtedele ja -ajakirjadele hakati ajakirjanduse plaadile salvestama ka Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu kohalikke saateid.

5 PUNKTKIRJAS TEAVIKUTE VALMISTAMINE

Valmistatud punktkirjas teavikutest oli suur osakaal ilukirjandusel sh. lastekirjandusel. Kasvanud on õpilastele soovitusliku kirjanduse valmistamise maht.

Tartu Emajõe Kooli tellimusel ning rahastamisel valmistati 2009. aastal 20 punktkirjas õpikut ja töövihikut tavakoolide ning Tartu Emajõe Kooli pimedatele õpilastele.

Probleemideks on punktkirjas raamatute lugejate väike arv, punktkirja vähene õpetamine ja pimedate inimeste vähene huvi selle kirja vastu.

Amortiseerunud punktkirjaprinterite asendamiseks osteti seadmete soetusteks eraldatud investeeringute summa eest 2 punktkirjaprinterit.

Punktkirja tutvustamiseks täiendas raamatukogu pidevalt koos MTÜ-ga Jumalalaegas loodud Louis Braille 200. sünniaastapäeva üritustesarja portaali www.braille.ee.

6 JUURDEPÄÄS ELEKTROONILISELE TEABELE

Kõnesüntesaatori abil arvutit kasutavatel nägemispuudega inimestel on interneti kasutamine tavapärasest keerukam - ekraanilugeja ei loe pilte ega graafilist kujundust ning üleminekul ühelt lingilt teisele loeb kõik ekraanil olevad linkide pealkirjad.

Nägemispuudega arvutikasutajatele on edastatud kõnesüntesaatoriga kuulamiseks või suurendusprogrammiga lugemiseks "Eesti Päevalehe", "Postimehe" ja "Õhtulehe" numbrite elektroonilisi tekstiversioone. Aasta algul kasutas teenust 57 ja lõpul 62 lugejat.

Eesti Pimedate Raamatukogu osales koostööpartnerina Põhja-Eesti Pimedate Ühingu jätkuvas projektis „Teabetekstide ja heliraamatute audiosüsteem nägemispuudega inimestele”. Selle projekti eesmärk on arendada edasi varem loodud süsteemi, mis võimaldab nägemispuudega lugejatele lihtsa veebipõhise juurdepääsu ajalehtede, ajakirjade ja raamatute sünteeshäälega ning inimehäälega loetud versioonidele. Nimetatud süsteemi ei ole võimalik arendada heliraamatute allalaadimist võimaldavaks süsteemiks.

Paljud kaasaegsed heliteavikute kuulamiseseadmed põhinevad väikmälul ja teavikud tuleb arvutitest nendesse kopeerida. Väiksuse ja kaasaskantavuse tõttu on niisuguseid seadmeid CD-del põhinevatest Daisy-mängijatest hõlpsam kasutada ja kindlasti suureneb taoliste seadmete kasutajate arv edaspidi veelgi. Raamatukogu hakkas pakkuma võimalust laadida heliraamatuid kohapeal mälupulgale või väikmälul põhinevasse Daisy-mängijasse Tomboy. Et anda kõigile arvuteid kasutavatele nägemispuudega lugejatele juurdepääs raamatukogu kogudele, on vajalik luua heliteavikute ja elektrooniliste teavikute allalaadimist võimaldav veebikeskkond.

Ajalehtede ja ajakirjade Interneti arhiivide põhjal on koostatud ning raamatukogu kodulehel avaldatud lingikogu viidetega nägemispuudega inimeste elu ja tegevust käsitlevatele artiklitele, mis sisaldas aasta lõpuks 1004 linki.

On alustatud uue kodulehe loomist.

7 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS

Eesti Pimedate Raamatukogu finants- ja majandustegevus on kajastatud Eesti Hoiuraamatukogu 2009. aasta aruande 5. alajaotuses.

8 TEGEVUSKAVA 2010. AASTAKS

Aastal 2010:

- Eesti Pimedate Raamatukogu viiakse üle Eesti Hoiuraamatukogu hoonesse Suur-Sõjamäe 44a, 11415 Tallinn;
- alustatakse heliteavikute ja elektrooniliste teavikute allalaadimist võimaldava veebikeskkonna loomist;
- valmistatakse heliraamatuid 2009. aasta mahus;
- jätkatakse koostööd Pimedate Infoühinguga Helikiri heliteavikute Internetis kättesaadavaks tegemisel;
- otsitakse uusi teksti esitajaid ja katsetatakse nende esitust;
- jätkatakse vanade ja väärtuslike heliraamatute digiteerimist ning restaureerimist;
- jätkatakse raamatuvahetust teiste riikide raamatukogudega;
- valmistatakse punktkirjas teavikuid 2009. aasta mahus;
- täiendatakse elektroonilist teabetekstide ja heliraamatute audiosüsteemi;
- uuendatakse raamatukogu koduleht;
- korrastatakse tavakirjas teavikute kogu;
- osaletakse pimekurdi kirjaniku ja ühiskonnategelase Helen Kelleri 130. sünniaastapäeva märkivate ürituste korraldamisel;
- korraldatakse koos Saare Maakonna Keskraamatukogu ja Saaremaa Pimedate Ühinguga lugejate konverents Kuressaares;
- tutvustatakse raamatukogu tööd kohtumistel maakondade nägemispuudega inimestega;
- tutvustatakse raamatukogu tööd ajakirjanduses;
- suurendatakse lugejatele posti teel saadetavate teavikute mahtu

Priit Kasepalu
Eesti Pimedate Raamatukogu direktor

Vaiko Sepper
Eesti Hoiuraamatukogu direktor

12. märts 2009. a.